

KleindierNed

Postadres:
Erichemsekade 11
4116 GD Buren

+31 6 30 67 25 17
info@kleindierned.nl

www.kleindierned.nl

**Consultatie Wijziging van het Besluit Houders
van dieren i.v.m. de verbetering van de regelgeving voor lijsten van toegestane diersoorten.**

11 januari 2023

Reactie van KleindierNed

[KleindierNed](#), is een platform van 9 dierhouderijorganisaties waaronder de fokkers van zoogdieren, zoals konijnen, kleine knaagdieren. Ook de vereniging Stads- en Kinderboerderijen(vSKBN) is aangesloten. Al met al vertegenwoordigt KleindierNed ruim 40.000 georganiseerde hobbydierhouders.

Onze reactie is gericht op de wijziging van Artikel 1.4, eerste lid. Hierin worden de nieuwe criteria benoemd die bepalend zijn of een diersoort geschikt is om te houden. Juridisch gezien moet het gaan om objectieve en niet-discriminerende criteria, zo staat in de Toelichting te lezen. Daartoe heeft het Ministerie een nieuwe beoordelingssystematiek ontwikkeld.

Tegen de criteria als zodanig om te beoordelen of dieren gehouden kunnen worden hebben wij geen bezwaar (welzijn van het dier, gezondheid van mens en dier en veiligheid van mens en dier).

KleindierNed heeft wel problemen met de uitkomst van de toetsing van een aantal diersoorten aan de hand van het beoordelingskader, zoals deze op 6 juli 2022 aan de Tweede Kamer is gestuurd.

Wij trekken in twijfel dat met de toepassing van deze (nieuwe) beoordelingssystematiek inderdaad altijd sprake is van toetsing op basis van objectieve en niet-discriminerende criteria. Dat wil zeggen dat er een objectieve beoordeling plaatsvindt van dieren. En dat hiermee geborgd is dat dieren die niet gehouden mogen worden daadwerkelijk een groter risico vormen voor welzijn, gezondheid, en/of veiligheid in vergelijking met dieren die wel gehouden mogen worden.

Dit heeft 2 oorzaken:

1. Het toetsingskader zelf
2. De beoordeling van dieren op basis van het toetsingskader

In combinatie leiden deze twee punten dit tot uitkomsten die wij niet kunnen begrijpen over dieren die wel en dieren die niet gehouden mogen worden. De beoordeling lijkt te veel een theoretische exercitie die te ver afstaat van de concrete praktijk van de dierhouderij. Wij hebben er bezwaar tegen dat het damhert en een aantal kleine knaagdieren niet langer gehouden mogen worden. Wij lichten dit hierna verder toe.

I Toetsingskader

1. Criterium domesticatie

Het Adviescollege baseert zijn conclusies over domesticatie op de beschikbare wetenschappelijke literatuur. Dit is een beproefde wetenschappelijke methode. Echter daar waar relatief weinig wetenschappelijk onderzoek gedaan wordt naar specifieke gehouden dieren zal breder gekeken moeten worden dan alleen de wetenschappelijke artikelen, maar ook naar de praktijk.

Het Adviescollege is tot de conclusie gekomen dat habituatie niet vatbaar is om meegewogen te worden in de beoordeling van diersoorten vanwege de variatie tussen de soorten en binnen de soorten en daarnaast sterk afhankelijk is van de ervaring en deskundigheid van de houder. Habituatie is een proces waarin individuele dieren hebben geleerd te leven in de omgeving van de mens. Een proces wat continu plaatsvindt en wat ook bij gedomesticeerde dieren onderhouden moet worden. Denk aan jonge honden of katten die zonder menselijk contact opgroeien. Deze dieren zijn minder aangepast aan het leven met de mens. Of de merel die bij de kippen gaat broeden, omdat hij zich er veiliger voelt en er meer voedsel beschikbaar is. Er wordt bij de beoordeling alleen rekening gehouden met domesticatie, zoals gedefinieerd door het Adviescollege. Het Adviescollege maakt hier een praktische keuze. Dit heeft voor de praktijk van de dierhouderij grote gevolgen.

2. Criterium zoönosegevaar

Het Adviescollege gaat bij de beoordeling van het zoönoserisico uit van de “haalbaarheid van beheersmaatregelen” en niet van de prevalentiecijfers over hoe vaak een zoönose in een populatie voorkomt omdat deze cijfers vaak ontbreken. Deze praktische keuze gaat dus voorbij aan het daadwerkelijke risico dat de zoönose optreedt. Bij de kleine knaagdieren staan zoönosen genoemd die in de praktijk zelden voorkomen omdat dieren in huis gehouden worden. Hier wreekt zich de theoretische exercitie.

3. Criteria voedselopname, ruimtegebruik/veiligheid dier, thermoregulatie en sociaal gedrag

Bij deze criteria wordt niet betrokken of de risico's eenvoudig te reduceren zijn. Dit gebeurt op grond van het uitgangspunt dat iedere Nederlander het dier moet kunnen houden. Echter, sommige risicofactoren zijn zo eenvoudig te reduceren dat het risico niet groter is dan bij gedomesticeerde dieren die wel gehouden mogen worden.

II Beoordeling dieren

Het Adviescollege heeft het Ministerie geadviseerd om 'de diersoorten die in een vergevorderd stadium van het domesticatieproces zijn beland en vele decennia, soms eeuwen, in Nederland

worden gehouden op de huis- en hobbydierenlijst te plaatsen ook als deze diersoorten risicofactoren hebben in drie of meer risicocategorieën. Dit leidt ertoe dat het paard wel op de huis- en hobbydierenlijst geplaatst wordt en bijvoorbeeld het damhert en edelhert niet ondanks dat het paard, damhert en edelhert in dezelfde risicocategorie vallen. Dit is meten met twee maten. Dat de risico's bij paarden dan minder meewegen omdat we er al eeuwenlang mee samenleven is een niet uit te leggen onderscheid.

Zoals wij hebben aangegeven leidt de toepassing van het toetsingskader en deze wijze van verschillend beoordelen van dieren met een beroep op langdurige domesticatie (paard) tot uitkomsten die niet altijd objectief wetenschappelijk en non-discriminatoir zijn, maar voortvloeien uit praktische keuzes. Dat hierdoor damherten, edelherten en een aantal kleine knaagdieren niet meer gehouden mogen worden vinden wij niet houdbaar.

III Damhert

Uit het Toetsingskader Domesticatie van de WUR¹ blijkt dat het damhert een in Europa veel gehouden diersoort is onder andere door gemeenten in hertenparkjes, kinderboerderijen en particulieren. De meesten van ons hebben wel eens een bezoek gebracht aan zo'n parkje. Verder blijkt uit het Toetsingskader dat de huidige verspreiding van het damhert veroorzaakt is door introducties door de mens vanaf de prehistorie. De soort kenmerkt zich door een zeer geringe genetische variatie. Deze is waarschijnlijk veroorzaakt door het prehistorische domesticatieproces met een kleine uitgangspopulatie, sterke selectie op tamheid en reproductieve capaciteit en mogelijk vachtkleur. In het Toetsingskader wordt vervolgens geconcludeerd dat de fokkerij over generaties heen in de damhert geen veranderingen zijn ontstaan waarmee het gehouden damhert zich aantoonbaar onderscheid van het oorspronkelijke wildtype.

KleindierNed is van mening dat dit ook niet te verwachten is omdat de selectie al plaatsvond door de Feniciërs, Noormannen en Romeinen die getemde dieren die gehouden zijn in gecontroleerde omstandigheden hebben verspreid en geïntroduceerd in het wild, zoals het Toetsingskader vermeldt.

In hertenparken waar de laatste eeuwen damherten gehouden worden zijn deze dieren door hun genetische selectie door de eeuwen heen relatief tam. Door habituatie die in die eeuwen verder heeft plaatsgevonden zouden de damherten gelijkelijk moeten worden beoordeeld als het paard. Daar komt nog bij dat het aantal gevallen van letselschade door paarden vele malen groter is dan welke veroorzaakt wordt door damherten. Denk aan al aan de 10.000 ruiters die jaarlijks op de spoedeisende hulp terechtkomen.

Tenslotte moet de Huis- en Hobbydierenlijst genotificeerd worden bij de Europese Commissie. De vraag is hoe er wordt omgegaan met het Nederlandse Toetsingskader wanneer het Damhert op grond hiervan verboden wordt, terwijl deze dieren ook in Europa veel gehouden worden.

¹ Toetsingskader domesticatie. Dertig zoogdieren beoordeeld. Wageningen Livestock Research en Wageningen Environmental Research. Wageningen, November 2022.

IV Kleine knaagdieren

De volgende kleine knaagdieren De Russische dwerghamster, de Cambell's dwerghamster en de Roborovski dwerghamster, de Degoe, de Stekelmuis, de Sundevall Gerbil en de Chinchilla staan niet op de lijst van dieren die gehouden mogen worden. De reden is dat volgens de beoordeling deze dieren niet als gedomesticeerd beschouwd worden en daarom vergeleken worden met de wilde voorouder en de daarop gebaseerde risicoclassificatie. In Bijlage 1 (Kleine knaagdieren) en Bijlage 2 (Chinchilla) hebben wij onderbouwd waarom dit naar onze mening onjuist is en waarom het daardoor onlogisch wordt dat deze dieren verboden worden, terwijl andere (knaag)dieren wel gehouden mogen worden.

V Conclusie

KleindierNed concludeert op grond van de hiervoor genoemde punten dat:

- het Damhert en de volgende kleine knaagdieren opnieuw beoordeeld zouden moeten worden.
- het Toetsingskader nog eens tegen het licht gehouden moet worden opdat er bij de dieren die op grond van de beoordeling niet meer gehouden mogen worden daadwerkelijk sprake is van een groter risico op gebied van welzijn van het dier en de gezondheid en veiligheid mens en dier. Daarbij moet aandacht zijn voor domesticatie en habituatie en voor de prevalentie van zoönosen, en voor het feit of risicofactoren eenvoudig te ondervangen zijn.

Tot slot stelt de Minister van LNV dat uit de Wet dieren blijkt dat 'iedereen' de dieren die gehouden mogen worden moeten kunnen houden. Dieren die gespecialiseerde kennis vereisen mogen daarmee niet meer gehouden worden. Wij blijven er voor pleiten dat onder voorwaarden van houderijrichtlijnen en aantoonbare zelfregulering ruimte blijft voor gespecialiseerde houders.

Ing. Sible Westendorp DVM, voorzitter KleindierNed

KleindierNed

Postadres:
Erichemsekade 11
4116 GD Buren

+31 6 30 67 25 17
info@kleindierned.nl

www.kleindierned.nl

Weerwoord

Waarom de Russische dwerghamster, de Cambell's dwerghamster en de Roborovski dwerghamster, de Degoe, de Stekelmuis, en de Sundevall Gerbil wel op de huis- & hobbydierenlijst thuis horen.

De Russische dwerghamster, de Cambell's dwerghamster en de Roborovski dwerghamster, de Degoe, de Stekelmuis en de Sundervall Gerbil staan niet op de huis- & hobbydierenlijst zoals gepubliceerd op 6 juli 2022 door het Ministerie van LNV. Zoogdieren, die niet op deze lijst staan, zouden vanaf 1 januari 2024 niet meer gekocht, gehouden of verkocht mogen worden. Wel geldt er een uitsterfbeleid voor dieren die op 31 december 2023 al gehouden worden.

De Russische dwerghamster (D), de Cambell's dwerghamster (D) en de Roborovski dwerghamster (D), de Degoe (E), de verschillende Stekelmuizen (D) en de Sundevall Gerbil (D) staan niet op de lijst omdat ze in verschillende risicoklassen (D,E) zijn ingedeeld door het Adviescollege bij de beoordeling van zoogdiersoorten. Deze dieren zijn ingedeeld in deze risicoklasse omdat er in vier risicocategorieën voor "gezondheid en welzijn dier" één of meerdere risicofactor(en) vastgesteld. Daarnaast zouden deze dieren niet gedomesticeerd zijn volgens de wetenschappelijke beoordeling. De referenties (3,4,5) geven aan, dat deze gehouden dieren wel gedomesticeerd zijn. Soms wordt wel aangegeven, dat het domesticatieproces nog niet volledig doorlopen is, maar dat wel veel kenmerken getuigen van vooruitgang in dit proces. De laatste 100 jaren is het domesticatieproces al bezig te ontwikkelen, waardoor de gedomesticeerde soorten niet meer lijken in uiterlijk, integriteit en gedrag op de wilde soorten. Wij zijn het dan ook niet eens met de conclusie van de beoordelaars en vragen ons af waar deze fout vandaan

komt. Alle gehouden kleine knagers stammen af van kleine knagers, die al in begin vorige eeuw vanuit Zuid-Amerika naar de Verenigde Staten en Europa getransporteerd zijn. Inmiddels zijn de dieren volledig gedomesticeerd en zijn er naast de oorspronkelijke wildkleur ook vele andere kleuren aanwezig. Ook heeft deze domesticatie geleid tot het verdwijnen van het vluchtgedrag, wat de wilde soorten nog steeds vertonen. Wilde kleine knagers zullen vanwege dit gedrag niet te houden zijn bij onze kleindierliefhebbers.

Onze analyse van de aangegeven risico's "gezondheid en welzijn dier" en "risico voor de mens" wordt hieronder gegeven.

Gezondheid mens

Bij de beoordeling worden vele soorten bacteriën en virussen genoemd, die als zoönosen bestempeld zijn. Echter bij dieren, die wel op de lijst staan, komen deze ziekten en tegelijk zoönosen ook voor. Denk daarbij aan Salmonella of aan Aviaire Influenza virus bij kippen, kalkoenen, watervogels. Denk aan Encephalotizoön cuniculi of Mycoplasma en andere hoog risico zoönotische pathogenen, die bij konijnen en cavia's voorkomen. Het konijn en de cavia staan wel op de lijst. De ziekte van Weil (Leptospira) komt zeker voor bij honden en is vanuit deze diersoort net zo gevaarlijk voor de mens, als wanneer deze bacterie voorkomt bij de kleine knagers. De kans dat gehouden kleine knagers in contact komen met Leptospira is echter heel klein in vergelijking met honden, omdat deze bacterie verspreid wordt via urine. De kleine knagers worden normaal gesproken binnen gehouden en komen daarom niet in contact met urine van andere dieren. Hetzelfde geldt voor Encephalotizoön cuniculi dat ook via urine verspreid wordt. De kans op infectie met Salmonella of Aviaire Influenza is ook heel erg klein als gevolg van de manier van houden van deze dieren. Daarnaast is het heel vreemd dat het risico op besmetting met Aviaire Influenza voor deze dieren wel genoemd wordt maar dat bij de beoordeling van de huiskat niet genoemd wordt dat deze gevoelig is voor Aviaire Influenza¹. Loslopende huiskatten kunnen makkelijk in contact komen met zieke vogels en na infectie het virus naar de mens verspreiden. Ook kan de huiskat toxoplasmose verspreiden, wat zeer gevaarlijk is voor zwangere vrouwen. Deze parasiet kan leiden tot een miskraam of het overlijden van het kind². Deze vorm van inconsistentie tussen de beoordelingen is in onze ogen niet acceptabel.

Hypsodonte kiezen en elodonte snijtanden

Hypsodonte kiezen en elodonte snijtanden wil zeggen dat de kiezen en tanden doorgroeien. Dit is iets wat bij veel diersoorten voorkomt. Ook bij dieren die wel op de huis- en hobbydierenlijst voorkomen zoals paard, geit, cavia, rat, muis en het konijn. Kleine knagers knagen aan alles wat ze tegenkomen waardoor de tanden voortdurend afslijten. Wanneer er voldoende knaagmateriaal en hooi aanwezig is zullen de tanden voldoende afsluiten net als in de natuur.

1

<https://www.gddiergezondheid.nl/nl/dapcontact/Dierziektes/EditorPage.aspx?da=core&id=%7B5E00C50D-DA7B-43C9-9144-D058D13B462A%7D&ed=FIELD26117918&vs&la=nl&fld=%7BCD906EFE-D280-429A-A1FF-25923A8E4A53%7D&so&di=0&hdl=H26118035&mo&pe=0&fbd=1>

² <https://www.rivm.nl/toxoplasmose>

Kleine knagers gebruiken een afgezonderde nestplaats voor het werpen en grootbrengen van jongen

Dit is iets wat bij heel veel dieren (o.a. het konijn, gerbil) voorkomt en waar de fokker uiteraard rekening mee houdt. Geen enkele houder heeft groepjes gedomesticeerde knagers, waarbij dieren van verschillende geslachten altijd bij elkaar zitten. Dit zou een continue aanwas van nakomelingen jongen geven en dat is door niemand gewenst. Wanneer er een nestje gewenst is worden de gewenste, geselecteerde dieren bij elkaar gebracht en zal er ook de beschikking zijn over de juiste huisvesting. De benodigde afgezonderde nestplaats is dus geen risico en is ook niet anders als voor vele andere dieren die wel op de huis- en hobbydieren lijst staan.

Kleine knagers hebben naast het juiste voer en water ook speciaal strooisel nodig om hun hygiëne en verzorging te optimaliseren. Dit is algemeen bekend en staat in vrijwel elk artikel over de verzorging van kleine knagers (zie diergroepboekjes KLN (9)). Extra verzorgingsmateriaal en huisvestingsmateriaal wordt in dezelfde dierenwinkels verkocht als waar het voer verkocht wordt. Wij zijn het dan ook absoluut niet mee eens dat dit een risicofactor is.

De kleine knagers zijn aangepast aan een warm en droog klimaat

De omgevingstemperatuur zou daarom tussen de 0 en 30°C moeten blijven. Voor de stekelmuis niet onder de 18°C. Kleine knagers die als huisdier gehouden worden, worden binnen gehouden. De kans dat het daar vriest is uitgesloten. Bij stekelmuizen moet erop worden gelet dat deze niet onder de 18°C komt. In de zomer kan op sommige dagen de binnentemperatuur boven de 30°C stijgen. Dan moet er uiteraard wel opgelet worden. Ditzelfde geldt bijvoorbeeld ook voor het konijn (temperaturen boven de 30 graden zijn dodelijk voor het konijn) terwijl het konijn wel op de huis- en hobbydierenlijst staat. De kleine knagers zullen bij koude hun eigen microklimaat realiseren door een nest te bouwen in een nestkastje of in het strooisel. Dit is dus bij uitstek géén risicofactor

Kleine knagers hebben een monogame leefwijze

Gedomesticeerde knagers leven in vaste groepjes en mogen nooit alleen gehouden worden. Het kan daarom soms nodig zijn om dieren bij te plaatsen of te verplaatsen. Jonge dieren bijplaatsen is nooit een probleem. Oudere dieren bijplaatsen of verplaatsen is echter ook mogelijk. Die dieren moeten dan eerst elkaar leren kennen zonder dat ze bij elkaar kunnen bijvoorbeeld door een gazen afscheiding in het hok. Dit kan inderdaad een probleem zijn voor een onervaren houder, maar wij zien dit niet als reden om de genoemde knagers niet op de huis- en hobbydierenlijst te plaatsen. Ook bij veel andere diersoorten, die wel op de lijst staan, kun je oudere dieren niet zomaar bij elkaar plaatsen (o.a. hond, kat, konijn, schaap, cavia, paard).

Mannetjes zijn agressief naar elkaar in het bijzijn van vrouwtjes

Mannetjes kunnen prima met z'n tweeën of in grotere groepjes gehouden worden. Net als bij vele andere diersoorten is het houden van meerdere volwassen niet-gecastreerde mannetjes en vrouwtjes in één ruimte een probleem. Dat geldt ook voor andere diersoorten die wel op de huis-en hobbydierenlijst staan (o.a. konijn, cavia, paard, varken, rund). De houder dient daarom op te letten welke dieren hij of zij samenplaatst.

Wij zien dit niet als een reden om de genoemde knagers niet op de huis en hobbydierenlijst te plaatsen.

Conclusie

In de Huis en Hobbydierenlijst zijnde wilde kleine knagers zijn beoordeeld en niet de gedomesticeerde nazaten van de Russische dwerghamster, de Cambell's dwerghamster, de Roborovski dwerghamster, de Degoe, de Stekelmuis, en de Sundevalls Gerbil. Deze gehouden kleine knagers zijn allemaal afkomstig van dieren die meer dan 120 jaar geleden gevangen zijn. Daarna zijn er geen nieuwe knagers uit het wild meer ingebracht. De dieren hebben zich aangepast aan het leven met de mens en daarom is het niet gerechtvaardigd de wilde voorouders te beoordelen. De gehouden Russische dwerghamster, de Cambell's dwerghamster en de Roborovski dwerghamster, de Degoe, de Stekelmuis, en de Sundevalls Gerbil zijn zodanig aan het leven bij de mens aangepast dat zij in het wild niet meer zouden overleven.

De genoemde risicofactoren komen ook bij ander dieren voor, die wel op de huis- en hobbydierenlijst staan. Zoals aangegeven zijn wij er het volstrekt mee oneens dat huisvesting en verzorging van de kleine knagers een risicofactor zijn evenals de genoemde zoönosen. Al met al bestrijden wij dat er voor gedomesticeerde knagers een daadwerkelijk groter risico is met betrekking tot welzijn en gezondheid van mens en dier in vergelijking met dieren die met de huidige beoordeling wel gehouden mogen worden.

Referenties:

ISSN 2079_0864, Biology Bulletin Reviews, 2013, Vol. 3, No. 1, pp. 57–72. © Pleiades Publishing, Ltd., 2013. (3)

Original Russian Text © N.Yu. Feoktistova, O.F. Chernova, I.G. Meshcherskii, 2012, published in Zhurnal Obshchei Biologii, 2012, Vol. 73, No. 2, pp. 138–154. (4)

Knaagdieren, konijnen en fretten: Handboek en naslagwerk 2008: ISBN 978-90-5821-606-9 (5)

Konijnen en Knaagdieren Encyclopedie 1997: ISBN 903661078 8 (6)

Het boek der pelsdieren voor keurmeesters en praktische fokkers 1995: ISBN 9062160441 (7)

rassenstandaard kleine knagers KLN: www.kleindierliefhebbers.nl (8)

diergroepboekjes KLN: www.kleindierliefhebbers.nl (9)

KleindierNed

Postadres:
Erichemsekade 11
4116 GD Buren

+31 6 30 67 25 17
info@kleindierned.nl

www.kleindierned.nl

Weerwoord

Waarom de **chinchilla** wel op de huis- & hobbydierenlijst thuis hoort

De chinchilla staat niet op de huis- & hobbydierenlijst zoals gepubliceerd op 6 juli 2022 door het Ministerie van LNV. Zoogdieren niet die op deze lijst staan zouden vanaf 1 januari 2024 niet meer gekocht, gehouden of verkocht mogen worden. Wel geldt er een uitsterfbeleid voor dieren die op 31 december 2023 al gehouden worden.

De chinchilla staat niet op de lijst omdat ze in risicoklasse E zijn ingedeeld door het Adviescollege bij de beoordeling van zoogdiersoorten. De chinchilla is ingedeeld in deze risicoklasse omdat er in vier risicocategorieën voor “gezondheid en welzijn dier” één of meerdere risicofactor(en) vastgesteld. Daarnaast zou de chinchilla niet gedomesticeerd zijn volgens de wetenschappelijke beoordeling. Hiervoor worden 2 wetenschappelijke artikelen aangehaald: Spotorno et al., 2004^a en Barabasz, 2003. De eerste referentie geeft aan dat de gehouden chinchilla’s wel gedomesticeerd zijn. De tweede geeft aan dat het domesticatieproces nog niet volledig doorlopen is maar dat veel kenmerken getuigen van vooruitgang in dit opzicht. Dit was echter zo’n 20 jaar geleden. Op dat moment was

het domesticatieproces 80 jaar bezig. In 2024 is dat al meer dan 100 jaar. Wij zijn het dan ook niet eens met de conclusie van de beoordelaars en vragen ons af waar deze fout vandaan komt. Alle gehouden chinchilla's stammen af van 11 chinchilla's die in 1922 vanuit Chili naar de Verenigde Staten getransporteerd zijn. Inmiddels zijn de dieren volledig gedomesticeerd en zijn er naast de oorspronkelijke wildkleur ook vele andere kleuren aanwezig.

De beoordeling geeft aan dat er geen risico's zijn in de categorieën zoönosen en letselschade. Hier zijn wij het mee eens.

Onze analyse van de aangegeven risico's "gezondheid en welzijn dier" wordt hieronder gegeven.

Hypsodonte kiezen en elodonte snijtanden

Hypsodonte kiezen en elodonte snijtanden wil zeggen dat de kiezen en tanden doorgroeien. Dit is iets wat bij veel diersoorten voorkomt. Ook bij dieren die wel op de huis- en hobbydierenlijst voorkomen zoals paard, geit, cavia, rat, muis en het konijn. Chinchilla's knagen aan alles wat ze tegenkomen waardoor de tanden voortdurend afslijten. Wanneer er voldoende knaagmateriaal en hooi aanwezig is zullen de tanden voldoende afsluiten net als in de natuur.

Chinchilla's gebruiken een afgezonderde nestplaats voor het werpen en grootbrengen van jongen

Dit is iets wat bij heel veel dieren (o.a. het konijn, gerbil) voorkomt en waar de fokker uiteraard rekening mee houdt. Geen enkele houder heeft groepjes gedomesticeerde chinchilla's waarbij niet-gesteriliseerde of niet gecastreerde dieren van verschillende geslachten altijd bij elkaar zitten. Dit zou een continue aanwas van nakomelingen geven en dat is door niemand gewenst. Wanneer er wel een nestje gewenst is, worden de dieren bij elkaar gebracht in een huisvesting die geschikt is voor een fokkoppel inclusief de vereiste afgezonderde nestplaats.

Chinchilla's hebben zandbaden nodig

Chinchilla's hebben naast het juiste voer en water ook speciaal zand nodig om hun vacht te verzorgen. Dit is algemeen bekend en staat in vrijwel elk artikel over de verzorging van chinchilla's. Het zand wordt in dezelfde dierenwinkels verkocht als waar het voer verkocht wordt en is verkrijgbaar in zakken van 1, 5 en 20 kg. Het kan op verschillende manieren aangeboden worden, maar een stevige glazen pot uit het tuincentrum voldoet uitstekend. De risicofactor dat gehouden chinchilla's een specifiek zandbad moeten ontberen is daarmee weerlegd.

De chinchilla is aangepast aan een woestijnklimaat

De omgevingstemperatuur zou daarom tussen de 0 en 30°C moeten blijven. Chinchilla's die als huisdier gehouden worden, worden binnen gehouden. De kans dat het daar vriest is uitgesloten. In de zomer kan op sommige dagen de binnentemperatuur boven de 30°C stijgen. Dan moet er uiteraard wel opgelet worden. Ditzelfde geldt bijvoorbeeld ook voor het konijn (temperaturen boven de 30 graden zijn dodelijk voor het konijn) dat wel op de huis- en hobbydierenlijst staat. Gehouden chinchilla's kunnen dus probleemloos gehouden worden binnen hun gewenste temperatuurbereik.

Chinchilla's hebben een monogame leefwijze

Gedomesticeerde chinchilla's leven in vaste groepjes en mogen nooit alleen gehouden worden. De groepen kunnen bestaan uit alleen vrouwen, alleen mannen of één of meerdere vrouwen met maar één mannetje (dat gecastreerd kan zijn). Het kan daarom soms nodig zijn om dieren bij te plaatsen of te verplaatsen. Jonge dieren bijplaatsen is nooit een probleem. Oudere dieren bijplaatsen of verplaatsen is echter ook mogelijk. Die dieren moeten dan eerst elkaar leren kennen zonder dat ze bij elkaar kunnen bijvoorbeeld door een gazen afscheiding in het hok. De wijze van aan elkaar wennen is niet uniek voor de chinchilla want ook bij veel andere diersoorten die wel op de lijst staan kun je oudere dieren niet zomaar bij elkaar plaatsen (o.a. hond, kat, konijn, schaap, cavia, paard etc).

Mannetjes zijn agressief naar elkaar in het bijzijn van vrouwtjes

Mannetjes kunnen prima met z'n tweeën of in grotere groepjes gehouden worden. Net als bij vele andere diersoorten is het houden van meerdere volwassen mannetjes en vrouwtjes in één ruimte wel een probleem. Dit gedrag is echter niet uniek voor de chinchilla en wordt gezien bij veel andere diersoorten die wel op de lijst staan.

KleindierNed

Conclusie

Bij de beoordeling is gekeken naar de oorspronkelijke wilde chinchilla en niet de kennis gebruikt die er is van de inmiddels gedomesticeerde chinchilla. Op basis van de beschikbare informatie hoort de gedomesticeerde chinchilla op de huis- en hobbydierenlijst te staan.